

همراه با معلمان دینی در مشهد مقدس

تنظیم: یاسین شکرانی - مریم جزائری

گزارشی از دوره تأمین مدرس
کتاب دین و زندگی (۳) و نظرات
دبیران شرکت کننده درباره مجله

دوره تربیت مدرس کتاب دین و زندگی (۳) در تیرماه سال ۹۰ در مرکز نیروی انسانی شهید کامیاب مشهد برگزار گردید. هدف این دوره که به دنبال تغییرات کلی در کتاب دین و زندگی سال سوم متوسطه برگزار شد، آشنا ساختن دبیران با تغییرات و ارتقای دانش آنان درخصوص برخی مباحث مهم مطرح شده در کتاب بوده است.

بر همین اساس، در کنار تدریس و تحلیل محتوای کتاب که توسط استاد محترم، جناب دکتر اعتصامی انجام گردید، از استادان مطرح در حوزه مباحث دینی نیز برای تدریس در این دوره، دعوت گردید که اسامی و مباحث مطرح شده از سوی آنان به شرح زیر است:

۱. حجت الاسلام محمدی (استاد حوزه و دانشگاه و کارشناس برنامه پرسش و پاسخ عقیدتی رادیو معارف): با موضوع نبوت و امامت و سؤالات و شبهات پیرامون آن؛
۲. حجت الاسلام عباسی (استاد حوزه و دانشگاه و کارشناس برنامه پرسش و پاسخ مباحث خانواده رادیو معارف): با موضوع آسیب شناسی آموزش مباحث دینی به جوانان و علل دین گریزی آنان؛
۳. حجت الاسلام سوزنچی (استاد حوزه و دانشگاه و عضو مرکز همکاری های حوزه و آموزش و پرورش): با موضوع ولایت فقیه و شبهات پیرامون آن؛
۴. حجت الاسلام متوسل (کارشناس مسئول گروه دینی): با موضوع وحی و ضرورت آن؛
۵. حجت الاسلام حاج سید جوادی (عضو مرکز همکاری های حوزه و آموزش و پرورش): با موضوع ولایت فقیه.
۶. آقای محمدحسین کیانی (کارشناس مباحث عرفان های نوظهور): با موضوع جنبش های معنوی نوظهور.

گفتنی است استادان مذکور طی دو دوره سی و دو ساعته که در تاریخ های ۱۱ تا ۱۴ تیر و ۱۵ تا ۱۸ تیرماه برگزار شد مباحث یاد شده را برای ۳۱۰ نفر از فراگیران که از تمامی استان های کشور در این دوره ها حضور یافته بودند، تدریس کردند.

تغییرات عمده ای که در کتاب دین و زندگی (۳) صورت گرفته است عبارت اند از:

۱. تلفیق درس ۱ و ۲ با یکدیگر و تبدیل آن به یک درس؛
۲. اضافه شدن درس جدید (درس ۶) با عنوان جایگاه تشیع به درس های کتاب؛
۳. اصلاح و تکمیل بحث ولایت فقیه؛
۴. اصلاح و تکمیل مباحث مربوط به خانواده (درس های ۱۴، ۱۵ و ۱۶)؛

۵. اصلاح سایر دروس براساس نظرات و پیشنهادهای
ارسالی توسط دبیران و کارشناسان.

یکی از ویژگی‌های این دوره، بازدید جناب حجت‌الاسلام
دکتر محمدیان، معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهش و
برنامه‌ریزی آموزشی از دوره بود. حضور ایشان موجب شد تا
دبیران بدون هیچ واسطه‌ای مشکلات و سؤالات خود را با ایشان
 مطرح نمایند و جواب این سؤالات را از زبان ایشان به عنوان
یکی از مسئولان ارشد وزارت آموزش و پرورش، بشنوند. این
جلسه حدود دو ساعت به طول انجامید.

از دیگر ویژگی‌های این دوره که باعث ارتقای سطح
آن و جلب رضایت دبیران گردید، همکاری خوب و قابل
تقدیر مسئولان مرکز آموزش نیروی انسانی شهید کامیاب و
به‌خصوص مدیر مرکز جناب آقای صابری و معاونت مالی جناب
آقای زارع‌دوست و همچنین معاونت آموزشی جناب آقای
توحیدیان بود که جا دارد بدین وسیله از زحمات آنان در فراهم
نمودن امکانات مطلوب برای برگزاری دوره تقدیر شود.

در پایان این نکته را متذکر می‌شویم که هرچند اکثر
استان‌های شرکت‌کننده در این دوره از تمام ظرفیت و سهمیه
استان خود برای حضور دبیرانشان استفاده کرده بودند و به
همین جهت جای تشکر دارد، اما تعداد معدودی از استان‌ها
متأسفانه به صورت ناقص و ضعیف در دوره حضور داشتند و از
سهمیه اختصاصی به استان خود، بهره کافی نبردند که قطعاً این
حضور ضعیف دبیران باعث برگزاری ضعیف دوره‌های استانی و
بهره مناسب نبردن دبیران آن استان خواهد شد.

مجله رشد معارف از نگاه خوانندگان

در خلال برگزاری دوره با تعدادی از دبیران شرکت‌کننده در
مورد مجله، انتظارات از مجله، و جایگاه آن در میان دبیران
متوسطه گفت‌وگویی انجام دادیم که خلاصه آن از نظر تان
می‌گذرد:

**خانم سیده راضیه هاشمی مطلق از کهگیلویه و بویراحمد،
کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث با ۱۲ سال سابقه.**
ایشان از علاقه‌اش به مجله و به‌ویژه نقدهایی که درباره
کتاب‌های درسی چاپ شده است، می‌گوید و از نمونه سؤالات
پایه چهارم (پیش‌دانشگاهی) بسیار اظهار رضایت می‌کند. از نظر
وی فاصله بین دو شماره مجله زیاد است و اگر مجله ماهنامه
شود برای دبیران مفیدتر خواهد بود.

وی ادامه می‌دهد: جای بعضی بخش‌ها نیز در مجله خالی
است مانند پاسخ به شبهات مرتبط با دروس. مخصوصاً چون
دبیران به سایت‌های معتبر پاسخ‌گو دسترسی ندارند، مجله مانند

یک مجموعه معتبر باید قابل دسترس دبیران باشد. هم‌چنین
پیشنهاد می‌دهد که در مجله صفحاتی به دل‌نوشته‌های
برگزیده، حتی به قلم دانش‌آموزان اختصاص یابد تا نیازهای
درونی و حال و هوای جوانان برای دبیران، که خوانندگان اصلی
مجله‌اند، آشکار شود.

**خانم معصومه مکرمی لیسانس الهیات با ۱۴ سال سابقه
از استان خوزستان.** ایشان نیز با توجه به سرگروه بودنش در
منطقه و استان سال‌هاست که با مجله آشنایی دارد. مطالب
مرتبط با محتوای دروس، تجربیات معلمان، مباحث مربوط به
معاد و نقد و بررسی کتاب درسی را پی‌گیری می‌کند. وی نیز
معتقد است حجم صفحات مجله پاسخ‌گوی دبیران نیست و
جای مباحثی که علاوه بر ارتقای علمی همکاران، آنها را در
تدریس و تفهیم مفاهیم دینی از نگاه روان‌شناختی تقویت
کند، در مجله خالی است. و انتظارشان معرفی روش‌های
تدریس و تجارب موفق در تدریس و ایجاد جایگاه مناسب برای
درس‌آموزی از قرآن در زندگی است. وی با تأکید بر ضرورت
بیان مفاهیم کلیدی موجود در آیات کتاب درسی، از توزیع
نامناسب مجله شاکی است و می‌گوید: توزیع نیاز به اصلاح
دارد و گاهی بعضی از شماره‌های مجله به دستمان نمی‌رسد.
پیشنهاد وی بیان جملات کلیدی در حاشیه مجله و استفاده
بیشتر از فضای صفحات است و اولویت این محتوا را امام‌شناسی
 مطرح شده در زیارت جامعه کبیره می‌داند.

**خانم لیلا بوستان چی کارشناس ارشد علوم قرآن
و حدیث با ۱۷ سال سابقه از لرستان،** حدود ۵ سال است
که مشترک مجله شده و دلیل اشتراک را این می‌داند که مجله
منبع کمک آموزشی خوبی است و از جنبه‌های مختلف بر
اطلاعات دبیر می‌افزاید. ضمناً اگر مباحثی که مرتبط با محتوای
دروس‌اند، طی یک دوره به صورت پی‌درپی بیان شوند بسیار
مفید و کاربردی خواهد بود. مانند سلسله درس‌های معادشناسی
از استاد میرباقری. وی بر ضرورت کاربردی بودن مطالب مندرج
در مجله تأکید می‌کند و می‌افزاید: در دانشگاه امام صادق (ع)
پایان‌نامه دکتر ناصر باهنر در جهت ملموس کردن امور دینی
و انتقال دقیق تجربیات دینی به دبیران بسیار منبع مناسبی
است. این منبع به دلیل محدودیت تعداد متأسفانه امانت داده
نمی‌شود و خوب است در مجله انعکاس یابد.

**خانم فاطمه داروغه کارشناس ارشد فلسفه و حکمت
اسلامی با ۲۳ سال سابقه از سمنان.**

ایشان نیز با مجله سروکار دارد و بیشتر مطالبی را دنبال می‌کند
که با محتوای دروس مرتبط است و جنبه کمک آموزشی دارد.
ادامه در صفحه ۶۴

ادامه از صفحه ۵۹

وی از نمونه سؤالات پایه دوم که در شماره‌های اخیر چاپ شده یاد می‌کند که با طراحی‌های معمول متفاوت است و بسیار دقیق و کارشناسانه و برای دبیران کاربردی و الگوست. وی از وقفه در بحث‌های تفسیری مجله (سلسله رهنمودهای المیزان) گله‌مند است. هم‌چنین معتقد است: از آنجا که مجله به دبیران دینی اختصاص دارد، خوب است درد دل‌های آنان را نیز در زمینه‌های مختلف حتی نگرانی‌های معیشتی را بیان کند و بخش‌های کوچکی به این امر اختصاص یابد و نیز شیوه‌های مؤثر و سازنده با برخورد با دانش‌آموز که به روان‌شناسی ویژه دینی نیاز دارند، معرفی شود و پیشنهاد می‌کند. بعضی از منابع مهم در معرض دید دبیران قرار گیرد، منابع دست اول معرفی شوند و تصویر آنها بدون اصلاحات و ویراستاری‌های معمول در معرض دید دبیران قرار گیرد.

خانم مهین هنر بخش کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث
با ۲۹ سال سابقه از استان زنجان و سرگروه معارف استان.
ایشان نیز از خوانندگان مستمر و شرکت‌کنندگان در مسابقات مجله است و معتقد به این که مجله بیش از آن که حاوی مطالب روز و نحوه برخورد کاربردی باشد، منبع تغذیه فکری و اعتقادی دبیران است که به دلیل فصل‌نامه بودن آن تجربیات حرفه‌ای قابل استفاده دبیران در ساعات تدریس کمتر در آن درج می‌شود. وی می‌گوید: استفاده از طرح درس‌های پیشنهادی در کنار مقالات علمی برای دبیران ضروری و کارگشاست و بخش‌هایی مانند توضیح اصطلاحات لازم برای دبیر در بهبود تدریس او مؤثر است و پیشنهاد می‌کند: چه خوب است اگر ابهامات دانش‌آموزان در مجله منعکس و پاسخ داده شود و فراتر از سؤالات مسابقه که در حال حاضر چاپ می‌شود، جدول ویژه‌ای طراحی شود که به افزایش اطلاعات دبیران بینجامد و محتوایش متنوع و در قالب‌های هنری، اعتقادی، علمی و روان‌شناسی باشد.

در پایان این گفت‌وگو و جمع‌بندی نظرات، پیشنهاد کلی دوستان این بود که از مباحث نهج‌البلاغه در مجله بیشتر استفاده شود و برای ایجاد انگیزه مطالعه مجله از چهار شماره یک دوره در سال، مسابقه برگزار شود.